

Nr 59.

Ankom till riksdagens kansli den 20 juni 1942 kl. 7 f. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av statlig poliskår i Boden, dels ock en i ämnet väckt motion, i vad propositionen och motionen hänvisats till behandling av lagutskott.

Genom en den 29 maj 1942 dagtecknad proposition, nr 342, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet hållna protokoll föreslagit riksdagen bland annat att

dels antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 6 juni 1925 (nr 179) om ersättning till polisman för skada å kläder;

2) lag angående tillägg till lagen den 19 mars 1937 (nr 80) om upphävande av vissa åklagares rätt till andel i böter m. m.; samt

3) lag angående ändrad lydelse av 16 § lagen den 6 juni 1925 (nr 170) om polisväsendet i riket;

dels ock godkänna, att den organisation av polisväsendet i Bodens stad, som förordats i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 8 maj 1942, skall träda i kraft från och med den 1 oktober 1942.

Propositionen har, såvitt angår de framlagda lagförslagen, hänvisats till lagutskott och behandlats av första lagutskottet. I övrigt har propositionen hänvisats till statsutskottet.

I en i anledning av propositionen inom första kammaren väckt motion, nr 289, har herr *Holmström* hemställt, att riksdagen måtte med avslag å propositionen hos Kungl. Maj:t hemställa om förnyad utredning i ämnet. Denna motion har behandlats av första lagutskottet såvitt angår yrkandet om avslag å de i propositionen framlagda lagförslagen.

De i propositionen framlagda lagförslagen äro av följande lydelse.

Förslag

till

Lag

**angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 6 juni 1925 (nr 179)
om ersättning till polisman för skada å kläder.**

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 6 juni 1925 om ersättning till polisman för skada å kläder skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

1 §.

Har polisman fått sina kläder sönderrivna eller eljest skadade under utövning av polistjänst, därunder inbegripen, vad angår polisman, som är anställd i polisdistrikt å landsbygden, jämväl handräkningsverksamhet, äge rätt till ersättning härför. Ersättningen skall gäldas av statsverket eller, om polismannen jämlikt 2, 5 eller 6 § lagen om polisväsendet i riket är anställd i polisdistrikt, vilket utgöres av stad eller av köping, som enligt särskild bestämmelse är pliktig att bekosta för köpingen erforderlig polispersonal, samt skadan ej inträffade under tjänstgöring, som polismannen jämlikt 5 eller 6 § sagda lag haft att fullgöra utom det område, för vilket han är anställd, av polisdistriktet. Ersättning till polisman, som är anställd i polisdistrikt, där statsverket övertagit skyldigheten att sörja för polisverksamhetens upprätthållande, skall dock alltid utgå av statsmedel.

Länsstyrelsen bestämme — — — och värde.

Beslut om — — — tillhandahållas ersättningssökanden.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1942.

Förslag

till

Lag

angående tillägg till lagen den 19 mars 1937 (nr 80) om upphävande av vissa åklagares rätt till andel i böter m. m.

Härigenom förordnas, att till lagen den 19 mars 1937 om upphävande av vissa åklagares rätt till andel i böter m. m. skall fogas ett nytt, andra stycke av följande lydelse.

Vad sålunda stadgas skall äga motsvarande tillämpning å stadsfiskal, som avlönas av statsverket; dock att, om Konungen beträffande sådan stadsfiskal meddelat beslut som ovan sägs, dennes andel skall tillfalla kronan.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1942.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 16 § lagen den 6 juni 1925 (nr 170) om polisväsendet i riket.

Härigenom förordnas, att 16 § lagen den 6 juni 1925 om polisväsendet i riket skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

16 §.

Skall polisdistrikt bestå av kommun eller del av kommun, skola polisdistriktets rättigheter tillkomma och dess skyldigheter åvila kommunen. I polisdistrikt, där statsverket övertagit skyldigheten att sörja för polisverksamhetens upprätthållande, inträder kronan i tillämpliga delar i kommunens ställe.

Om polisdistrikt — — — må erfordras.

För polisverksamhetens — — — dess skyldigheter.

Då polisdistrikt — — — på länsstyrelsen.

I avseende — — — eller municipalsamhället.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1942.

Kungl. Maj:ts förslag, som bygger på ett av särskilt tillkallade sakkunniga framlagt förslag till omorganisation av fästningspolisen i Boden, syftar till, bland annat, en ombildning av den nuvarande, under militär ledning stående fästningspolisen i Boden till en statlig, till det civila polisväsendet i riket ansluten poliskår med uppgift att omhänderha såväl fästningspolisens som den kommunala polisens uppgifter. Polislagens stadgande om skyldighet för polisdistrikt att avlöna erforderlig polispersonal skall emellertid alltså äga tillämplighet beträffande Bodens stad; i stället skall enligt propositionen kronan genom ett privaträttsligt avtal åtaga sig att mot viss ersättning från staden fullgöra stadens skyldigheter härutinnan.

Beträffande innebörden i övrigt av den föreslagna omorganisationen får utskottet hänvisa till propositionen.

De i propositionen framlagda lagförslagen ha ansetts betingade av den sålunda föreslagna nya polisorganisationen i Boden. Lagförslagen innebära följande.

Enligt 16 § *lagen den 6 juni 1925 (nr 170) om polisväsendet i riket* skola, om polisdistrikt består av kommun eller del av kommun, distriktets rättigheter tillkomma och dess skyldigheter åvila kommunen. Enligt propositionen skall till detta stadgande fogas en bestämmelse av innehåll, att i polisdistrikt, där statsverket övertagit skyldigheten att sörja för polisverksamhetens upprätthållande, kronan skall i tillämpliga delar inträda i kommunens ställe.

Genom 1 § *lagen den 6 juni 1925 (nr 179) om ersättning till polisman för skada å kläder* har polisman, som under utövning av polistjänst fått sina kläder sönderrivna eller eljest skadade, tillerkänts rätt till gottgörelse härför. Om polismannen är anställd i polisdistrikt, vilket utgöres av stad eller köping, som är pliktig bekosta sin polispersonal, ankommer det i regel på polisdistriktet att gälda ifrågavarande ersättning. I andra fall åligger det statsverket att utbetala densamma. Förslaget till ändring i denna lag innebär, att dylik ersättning till polisman, som är anställd vid poliskår i polisdistrikt, där statsverket övertagit skyldigheten att sörja för att polisverksamheten upprätthålles, alltid skall utgå av statsmedel.

Enligt lagen den 19 mars 1937 (nr 80) om upphävande av vissa åklagares rätt till andel i böter m. m. skall vad i lag eller författning finnes stadgat om rätt i vissa fall för åklagare eller annan att i anledning av åtgärd i tjänsten erhålla andel i böter, vite m. m. icke utgöra hinder för Konungen att, därest av stad avlönad åklagare tillförsäkras skälig fast avlöning, bestämma att rätt till dylik andel icke skall tillkomma sådan åklagare. Andelen skall i stället tillfalla stadens kassa. Propositionen innebär, att vad sålunda stadgas i 1937 års lag skall äga motsvarande tillämpning å stadsfiskal som avlönas av statsverket. Om Konungen beträffande sådan stadsfiskal meddelat beslut enligt lagen, skall dennes andel i böter och viten m. m. tillfalla kronan.

Lagrådet, vars yttrande inhämtats över de två sistnämnda lagförslagen, har lämnat desamma utan erinran.

Yrkandet i motionen I: 289 om avslag å propositionen grundas å betänkligheter beträffande den föreslagna organisationen, huvudsakligen i fråga om befälsrätten över polispersonalen.

Statsutskottet, som behandlat propositionen och nämnda motion till den del desamma icke avse lagförslagen ävensom vissa ytterligare i ämnet väckta motioner, har i ett den 18 juni 1942 dagtecknat utlåtande, nr 214, tillstyrkt bifall till Kungl. Maj:ts förslag i nämnda del.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts i propositionen framställda förslag om inrättande av en statlig poliskår i Boden har, såsom framgår av vad ovan anförts, tillstyrkts av statsutskottet i dess utlåtande nr 214. De av den nya organisationen för-
anledda lagförslagen, vilka framlagts i propositionen, ha icke givit första lagutskottet anledning till erinran. Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen I: 289 såvitt angår lagförslagen, måtte antaga ifrågavarande, i propositionen framlagda lagförslag.

Stockholm den 19 juni 1942.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Schlyter, Gärde, Wagnsson, Branting, Theodor Magnusson, Ahlkvist, Verner Andersson och Siljeström;

från andra kammaren: herrar Lindqvist, Hedlund i Östersund, Björling och Berg, fru Gustafson samt herrar Lindahl, Karlsson i Granebo och Birke.